

۹۲ - اداره بلدیہ در تحت ریاست رئیس انجمن بلدیہ خواهد بود رئیس مزبور که موسوم بکلانتر است بکثیر معاون از اعضای اداره بلدیہ با انتخاب انجمن بلدیہ خواهد داشت و معاون مزبور که بدین سمت بحکم وزیر داخله استقرار میابد در موارد غیبت یا مرض کلانتر قائم مقام خواهد بود متشی اداره بلدیہ را رئیس انجمن بلدیہ از میان اعضای اداره بلدیہ معین خواهد کرد مدت مأموریت کلانتر و اعضای بلدیہ چهار سال است در دوره اول بعد از دو سال نصف اعضای بلدیہ بحکم قرعہ خارج شده و بجای آنها اعضای جدید انتخاب میشوند و بعد از افضای هر دو سال آن نصف اعضای که چهار سال مدت مأموریتشان بسر آمده خارج شد و مواضع جدید انتخاب میشوند انتخاب اعضای سابق با اکثریت آراء انجمن بلدیہ جایز است

۹۳ - اداره بلدیہ مکلف است که موافق این نظامنامه و مطابق دستور العمل های انجمن بلدیہ امور شهر را اداره نماید اداره بلدیہ بصورت صحیحی از کلیه اموال متعلق بشهر را باید داشته باشد و امور خارجه شهر را انجام دهد و بیوسته در صد فراهم نمودن اصلاح وضع شهر باشد و اطلاعاتی که برای انجمن بلدیہ لازم میشود تحصیل کرده بانجمن مزبور برساند و موافق احکام آن عمل نماید و لواجیح جمع و خرج شهر را مرتب کند و مالیات و عوارض شهری را وصول نموده بر طبق دستور العمل های انجمن بلدیہ که موافق قوانین خواهد بود در خرج نماید و در دیوان خانه او محاکم عدلیه برای امور شهری مدعی و مدعی علیه و اتساع شود بجهای لازم شکایت نماید و با اجازه و دستور العمل انجمن بلدیہ با ادارات جزء خود تفتیش و رسیدگی نماید و کلیه حساب و راپورت اقدامات خود را ب نتیجه تفتیش و رسیدگی با ادارات جزء را بانجمن بلدیہ بدهد و راپورت ها و حسابهای مزبور را بطبع رسانده اشاعه دهد.

۹۴ - امور داخلی اداره بلدیہ و تقسیم کار ها در آن اداره موافق دستور العمل انجمن بلدیہ مرتب خواهد شد و امور راجعه ب اداره بلدیہ با اکثریت آراء انجمن بلدیہ در صورت تساوی آراء رای کلانتر اکثریت راجع می کند ولی هر گاه کلانتر رای اکثریت را مضر بمصالح عموم و منافع شهر بداند مجاز است که رای اداره بلدیہ را موقوف الاجرا گذارد و مراتب را بانجمن بلدیہ اظهار کند.

۹۵ - کلانتر مکلف است که کمال مراقبت را در انتظام امور اداره بلدیہ بعمل آورد.

۹۶ - حاکم حق تفتیش و رسیدگی ب اداره بلدیہ و ادارات جزء آن را دارد هر گاه در اعمال اداره بلدیہ چیزی مشاهده کند که خلاف قاعده و دستور العمل ها باشد حق دارد ب اداره بلدیہ اخطار نماید و در صورتی که اداره مزبوره متنبه نشود مراتب را بانجمن بلدیہ اظهار کند و چنانچه انجمن بلدیہ با اداره بلدیہ هم رأی شده مسئله بوزیر داخله تقدیم خواهد شد حکم و زیر داخله برای اداره بلدیہ حتی الاجراست ولی انجمن بلدیہ حق دارد مادی که دیوانخانه ادارات تشکیل نشده بکمیسونی مرکب از اعضای شورای ملی و سنا بعد از متساوی شکایت نماید.

۹۷ - ادارات بلدیہ میتواند در مصالح و مستندعیات خودشان را توسط حاکم بوزارتخانه های لازم تقدیم نمایند.

۹۸ - برای اینکه امور شهری خوب اداره شود انجمن بلدیہ حق دارد که کمیسونهای اجرائی تشکیل کرده هر کدام رفته کاری را بسپارد کلیه کمیسونها در تحت نظارت

اداره بلدیہ بود و دستور العمل های انجمن بلدیہ رفتار خواهند کرد.

۱۰۰ - رؤسای کمسیونها را اداره بلدیہ از میان اعضای خود انتخاب خواهد کرد و اگر اداره بلدیہ تصویب ننماید که زمین کمسیون فوخلنج انتخاب شود آن زمین در اداره بلدیہ در دست مذاکره امور راجعه بکمسیون حاضر و صاحبزای خواهد بود.

۱۰۱ - هر گاه برای اداره کردن اموال و دارائی شهر اخصاصی لازم شود که اهل غیره و فن باشند اداره بلدیہ حق دارد بقدر حاجت این نوع اشخاص را از خارج مستخدم نماید هرگز و نصب اجزاء اداره بلدیہ از قبیل مقرر و دفتر دار و غیره با کلانتر است.

۱۰۲ - کلانتر و معاون او اعضای اداره بلدیہ و سایر مستخدمین بلدیہ از خریدن اموال شهر در موارد فروش آنها ممنوعند.

فصل پنجم - در باب مستخدمین بلدیہ

۱۰۳ - هر گاه در انجمن بلدیہ شکایتی از کلانتر یا معاون او یا یکی از مستخدمین اداره بلدیہ و دوائر جزو آن مطرح مذاققت باشد مستخدمین مزبور نمیتوانند در انجمن حاضر شوند و انجمن بلدیہ در این موارد رئیس و معاون جدیدی موقت انتخاب نماید.

۱۰۴ - کلانتر و معاون او و اعضای اداره بلدیہ و منشی آن اداره هرگز مستخدمین دولت محسوب خواهند بود و در ترفیع رتبه و سایر حقوق حکم مستخدمین دولتی را خواهند داشت.

۱۰۵ - قواعد انفصال مستخدمین فوق الذکر در صورت استعفا آنها قبل از افضای مدت چهار سال از قرار تفصیل است انفصال کلانتر ها در پایتخت و کرسی های ایالات منوط با اجازه مایبونی است انفصال کلانترها در شهرهای متوسطه کوچک و همچنان معاون کلانتر ها مطلقاً با اجازه وزیر داخله است.

۱۰۶ - کلانتر و معاون او و اعضای اداره بلدیہ و اجزای دوائر و انجمن های جزء آن علامتی موافق نقشه و نمونه که بامضای مایبونی رسیده خواهند داشت و ملبوس معینی بترتیب مخصوص ب آنها داده میشود.

۱۰۷ - انتخاب کلانتر و معاون او برای مدت چهار سال است تمهین مدت مأموریت متشی اداره بلدیہ منوط برای انجمن بلدیہ است.

۱۰۸ - مستخدمین اداره بلدیہ که از خارج دعوت میشوند باید شرایطی را دارا باشند که در باره انتخاب کنندگان انجمن بلدیہ مقید است.

سواد دستخط مبارک

قرار داد نامه بلدی بطوریکه نوشته شده است صحیح است بیست ربیع الثانی ۱۳۲۵

مذاکرات تراز

پنجشنبه چهارم ربیع الاولی ۱۳۲۵

بازار شورای ملی

خلاصه مذاکرات روز سه شنبه دوهمه را آنای حاج سید نصر الله قرائت نمودند و سپس شروع بخواندن بقیه نظامنامه بلدی شده و مطرح مذاکره کردند.

قسمتی از نظامنامه قرائت شده بود که آقا میرزا سید محمد مجتهد بمجلس ورود فرموده چنین بیان کردند که کیش از همه چیز بیک فکری برای عارضین بکنید که ما آموده شویم اگر رسیدگی به نظلمات مردم ربط بمجلس ندارد که مردم را جواب بگویند تا با ما کاری نداشته باشند و الا نوعی نمائید که ما بتوانیم بیاییم اینک نمیشود هر روز که ما بمجلس

میایم مردم بر ما بیایند نظر چیست هر جلو مارا کرتی نظر کنی این مجلس فقط برای نوشتن قانون نیست آخر فکری هم برای عارضین نمائید الا این شخص که در باین عارضیات است بگوید بر سر او کشته اند تعقیب نمائید بشیبه صحیح است علاج کنید جواب داده شد اولاً وظیفه این مجلس اجرا کتبت تکلیف این مجلس گفتن و نوشتن است.

ثانیاً بطوریکه در چندی قبل قرار شد انجمن تحقیق عرایض معین شده دوازده نفر از وکلا محترم در انجمن حاضر و بمرض عارضین رسیدگی و تحقیق بنمایند دیگر از این مجلس چه کوتاهی شده؟

آقای سید محمد جواب دادند صحیح است اولاً وظیفه این مجلس اجری نیست ولی مردم ملتفت نیستند و حکومت هم عارض میشوند رسیدگی نمی شود لهذا ملتجی باینجا میشوند لابد باید مجلس رسیدگی نموده بپردازد که راجع است رجوع نموده و استاد گئی کرده جواب بخواهد و ثانیاً کتبت انجمن عرایض منعقد شده پس این عارضین چه میکنند؟

جمعی از وکلا اظهار داشتند که انجمن عرایض از صبح منعقد است تا نزدیک ظهر و اتصالاً مشغول کار است و مخصوصاً امروز (۲۳) رقه در باب عارضین نوشته شده و همچنین تاکنون دو هزار و هشتصد رقه بیرون رفته و جواب هر از ویانده از این رقهها گرفته شده دیگر مجلس چه بکنند و پیش از اینکه تکلیف ندادند آقا سید محمد مجتهد فرمودند چون مردم ملتفت نیستند و گمانشان اینست که وقت مجلس آمده و جلو ما مارا بگیرند خوب است انجمن عرایض هم همان وقت مجلس منعقد شود که هر کس متظلم است رجوع بانجا شده دیگر ما را اذیت نکنند بالاخره پس از مذاکره و گفتگو قرار شد این شخص که عارض بود پسرش را رگشته اند رجوع بدیوان خانه هدیه بکنند لهذا آقای سید الحکماء از مجلس رفته از روی تحقیق بمرض اولیای مقتول رسیدگی کرده و رقه از طرف مجلس بوزارت عدلیه نوشته شده عارضین را باشخص معصومی فرستادند بدیوانخانه عدلیه که سریعاً بمرض آنها رسیدگی و احقاق حق شود باز شروع بقرائت نظامنامه بلدی شده و درین قرائت نظام نامه ۳ نفر از وکلای کرمان ورود بمجلس و دندک اسامی آنها از قرار ذیل است:

(آقای آقاییبی) (آقای شیخ حسن خان) (آقای شمس الحکماء)

پس از تمام شدن نظام نامه از وکلای کرمان معرفی شده عموم اهل مجلس تبریک گفته و بعضویت مجلس مقدس پذیرفته شدند و ورقه رای برای تصویب و اجرای بقیه نظام نامه بلدی که خوانده شد منتشر گردید.

(۱۷) رای داده شد و نیز درین قرائت نظامنامه بلدی حاج بحر العلوم وارد مجلس شد و در آن موقع ده دوازده نفر از وکلا برخاسته از مجلس بیرون رفتند یکی از وکلا عنوان کردند نمیر رسید چه؟ این رفتن و کلاچیت پرسیدند جهت چیست جواب دادند بجهت آمدن حاج بحر العلوم است بگویند این کاری که از حاج بحر العلوم صادر شده ما تکلیف خود را نمی دانیم که با بودن حاج بحر العلوم در این مجلس باشیم لهذا آقای وثوق الدوله نایب رئیس با آقای حاج بحر العلوم گفتند برود اطلاق دیگری و وکلاء برگردند تا بعد رسیدگی و تحقیق صحیح شود و حاج بحر العلوم از مجلس رفتند و کلا باز گشت نموده و در

خودرو موقوف کنند که اسباب اشکال مستغانه وغیره که باید جواببرسانند نشده و نیز موجب تعطیل کارنگردد دیگر راینگه هر کسی عریضه مینویسد يك (تمبر) عریضه که قیمت آن يك تفران باشد گرفته بر عریضه خود بوسبانه که مایه اعتبار آن عریضه شده و این تمبرها را هم در دستغانه بفروشند. دیگر راینگه در ساعت معین هر کدام از اعضا انجمن حاضر نشدند دو هزار بدهند. در صندوقی جمع شده بدستعقین داده شود مسئله اولی را که اعلان شونده تصدیق کردند مسئله تمبر را جمعی قبول نکرده گفتند حالا زود است و بعضی گفتند ضرر نراند و موجب اعتبار عریضه است و همچنین مسئله سیم را بعضی تصدیق نکرده و بعضی ایراد کردند قرار شد مذاکره در این خصوصها بشود و پس از این یکی از هولا چنین اظهار داشت ما که در این مجلس نشست ایم برای حفظ حقوق ملت و ملت شامل افراد ملت است پس حفظ حقوق افراد لازم است و امروز در این مجلس بیگنرا از افراد ملت که سید و محترم و مطوم نیست مقرر باشد توضیح حق شد جواب داده شد که ماو کلا اینچنانست ایم برای حفظ حقوق دولت و ملت این اشخاص که هکتام ورود حاج بهر العلوم باشند رفتند خیانت اونزد ایشان شاید ثابت شد و تکلیف و کسالت خود نداشتند که یا حضور او باشند همین طور که عقاید آزاد است این طور افعال هم آزاد است باز همین وکیل اظهار کرد کدام لایحه از طرف مجلس نوشته شده که او مقرر است جواب داده شد با وجود آن تلگراف که پرروز در مجلس خوانده شد و صراحتاً تلگراف نه بوده گوش باین تلگراف ندهیدو آن تلگراف از طرف مجلس بود آیا باز نمی شود گفت که او مقرر است و خیانت کرده یکی دیگر از وکلاء بیان کرد در يك مورد حق باشمازاده است و آن اینست که قرار شد پرروز از طرف مجلس بهاج بهر العلوم اخطار شود که باین مجلس ورود ننمایند اعم تعقیق در کار ایشان رسیدگی شود حال اگر از طرف مجلس اخطار شده و ایشان آمده اند که هیچ والا کسی حق اعتراض نداشته جواب دادند که بتوسط وکلاء و حجج اسلام اخطار شده و آقای وثوق العزله نایب رئیس چنین تقریر کردند این مسئله صحیح است ولی چون دوزخ بعضی تقصیر و خیانت ایشان ثابت شده بر حسب تکلیف و کالت خودشان نباشند بر نه و لهذا من از حاج بهر العلوم خواهش کردم بروند اطاق دیگر و کلاه بر گردند که بدر رسیدگی شود در اینوقت مجلس ختم شده عموم و کلا بر خاستند که جناب آقا میرزا سید محمد مجتهد از اطاق انتظار که بجهت رفع کسالت رفته بودند مراجعت کرده فرمودند و کلا نروند دوباره مجلس متعقد و بار از تفصیل حاج بهر العلوم صحبت شد و آقای سید محمد استوال نمودند این وضع که با حاج بهر العلوم رفتار شد با اکثریت آراء بود جواب دادند خیر با اکثریت نبود ولی هر کس در کالت يك تکلیفی بر برای خود میداند این اشخاص تکلیف خود را بواسطه آن تلگرافی که حاج بهر العلوم برشت مغایره نموده و نزد خود جناب آقا اقرار کرده چنین دانستند که همچو شخص در مجلس مقدسی که رای گرفته میشود نباید باشد آقا سید محمد فرمودند صحیح است نزد من اقرار کرده حال شاید جوابی در مقابل داشته باشدو گذشته از این خوب بود قبل از وقت باو اخطار میکردند که باین مجلس نیاید جواب دادند معنی احترام بتوسط حجج اسلام اخطار شد بعضی جواب

دادند که لازم بود که از طرف مجلس رسماً اعلام شده باشد بالصله پس از مذاکره از تاج بدجمعی گفتند خیانت او ثابت و معلوم است و بعضی گفتند رسماً باید تعقیق و رسیدگی شود و بر مجلس خیانت حاج بهر العلوم ثابت شود فرار شد مجدداً آن تلگرافیکه برشت مغایره نموده با حضور خودش قرائت شود چون بهر العلوم رفته بود گفتند باشد در مجلس دیگر پس از این یکی از وکلاء چنین عنوان کرد مطلبی است که خیلی اهمیت دارد و آن اینست از فراریکه شنیده ام در انجمن برادران نظامیکه هر روز در خانه یکی از سردارها انجمن دارند نطقها شده و گویا تعقیق هم کرده اند صحت داشته که باهت پول ندادن دولت بشماصل نظام مجلس و روسای بانک ملی است و حال آنکه چندی قبل که وزارت مالیه وجهیکه دولت لازم داشت لایحه نوشته بمجلس مقدس فرستاده بودند در آن لایحه بهه جهت گویا دو بیست و سی و پنج هزار تومان برای حقوق قشون معین کرده بودند مجلس سپس ازهمه او را تصدیق و تصویب نموده و قبل از اینکه قرار داد نامه بانک تمام شود رؤسای بانک از این بابت شصت و پنج هزار تومان دادند و صد هزار تومان هم از بابت پیش قسط خراسان و فارس که دولت گرفته بود بریاید بیبانک ملی بدهد نداد و از بابت حقوق قشون حساب کرد و همچنین صد هزار تومان از تلگرافخانه گرفته از این بابت برداشتند این میشود دو بیست و شصت و پنج هزار تومان چیزی هم علاوه از آن مقدار که خودشان خواسته بودند داده شده در اینصورت جهت چیست که این طود سر باز راهبج میشود که مجلس مانع است پول بشما داده شود جمعی گفتند جهت این تهییج معلوم است چیست مقصود این است سر بازها از مجلس مقدس منسخر شوند و یکی از وکلاء اظهار کرد که باید در این خصوص بوزارت جنگ اخطار شود در مجلس حاضر شوند و در این باب توضیحات خواسته شود گفتند این پول محققاً بوزارت جنگ رسیده حال چرا با افراد قشون داده نشده باید معلوم شود باز همان وکیل اظهار کرد در اینخصوص هم باید از وزارت جنگ توضیح خواست که این پول رسیده یا رسیده و نیز در روزنامه مجلس خوب است این مسئله که مجلس مانع است از پول دادن بقشون تکذیب شود و یکی دیگر از وکلاء چنین بیان نمود که کلبه باید معلوم شود که چرا دولت از بانک ملی پول نمیکبرد جواب داده شد لهذا این مسئله که راجع بقشون است تعقیق شود و در این وقت مجلس ختم گردید.

مذاکرات روز شنبه ششم

شهر ربیع الاول ۱۳۴۰ دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز پنجشنبه چهارم از آقای سید محمد تقی قرائت کردند و قبل از شروع مذاکره تلگرافی از طرف تجار رشت بمجلس مغایره شده بود قرائت شد اشعار داشت باینکه حاجی داود از طرف تجار باو کالت حاضر و برای آمدن مشارالیه بمجلس محترم هیچ مانعی نیست جز این که بعضی بیگانها باهت فساد شده و نسبت به علمای شرع مقدس توهین شده اولاً آنچه لازمه توفیر و احترام است درباره علمای محترم رشت رعایت شده روانه دارند و ثانیاً جزای مقصدین داده شود که مایه امیدواری ما گشته حاجی داود را روانه کنیم هر گاه حقوق تجار در مجلس مقدس محترم محفوظ است اجرای این دهرها استدعا داریم در این وقت رئیس چنین اظهار کردند این جناب حاجی داود